

müellifin müteakip eserlerinde nazarı dikkate alarak ve bilhassa memleketimizi alâkadar eden meseleler üzerinde durarak daha olgun ve mütekâmil eserler vücade getirmesini temenni eder ve kendisinin ilmî ve faydalı mesaisinden bunu bekleriz.

Dr. Orhan Tuna

---

HARALD LOSSOS: *Bilanz der deutschen Devisenbewirtschaftung. Münchener volkswirtschaftliche Studien, Neue Folge, Heft 29. Jena, Gustav Fischer, 1940. — 164 sahife. — Fiyatı: RM 6,—.*

---

Son senelerde yayın sahasına çıkan Alman neşriyatının bir çoğu, kambiyo tahdidatındaki buhranın vücade getirdiği bir hal çaresini görmekten ziyade, bunların prensip bakımından yeni bir para sistemini ihdas etmekte olduklarını ileri sürmekte ve kambiyo tahditlerinin Gold - exchange mekanizması yerine kaim olarak millî ekonomiyi cihan piyasası durumunu nazarı itibara almaktan kurtaracaklarını, muhtar bir konjonktür siyasetine imkân vereceklerini, sermaye ihracını ayarlamağa hizmet edeceklerini ve nihayet dış ticaret münasebetlerini düzenli bir sistem haline ifrağ edeceklerini iddia etmektedirler.

Lossos'un bahis mevzuu ettiğimiz eseri *Adolf Weber*'m yetiştirdiği talebenin yazılarını vasıflandıran aynı yüksek ilmî seviyeyi muhafaza etmektedir. *Luckas* yazdığı eserde kambiyo idareleri hakkındaki nazariyesini bu tahditlerin fonksiyonlarından istintaç ederken, *Lossos* tarihî inkişafı ele almakta yani kambiyo tahditlerinin ihdasını; sermaye ihracının yasak edilmesi, ithalâtın kısılması ve nihayet dış ticaretin topyekûn mürakabesi yolunda izah etmektedir. *Lossos* iki taraflı takas muamelâtının müdafaası sadedinde ileri sürülebilecek olan müsbet delillerin hepsini göstermektedir. Maamafih bunu yaparken, *clearing* muamelâtının emperyalist ekonomi siyasetine bir vasıta ve âlet oluşunu ityân etmediği unutmamıştır, halbuki son günlerde akdine şahit olduğumuz gibi kambiyo rayiçlerinin değiştirilmesi suretile yapılan yeni clearing muahedeleri onun bu yolda vereceği malûmat için elverişli misaller olabilirdi. Müellifin büyük ve geniş mekanların «Grossräume» muhassenatı hakkında

ki düşünce ve muhakemesini, tek taraflı olarak memleketi olan Almanya noktai nazarından yürütmüş olduğu söylenebilir.

Lossos'un eseri, muhteviyatı hakkında kısaca bir fikir vermekten ibaret olan bu satırların hududunu aşacak derecede uzun bir münakaşaya mevzu olmağa değer mahiyettedir. Fakat eserin her halde, para sistemlerinin, devletlerarası tediye muamelelerinin ve dış ticaretin yarış edercesine vukubulmakta olan inkişafı sırasında, istikbalde vücutte gelecek müesseselerin çizgilerini şimdiden tebarüz ettirmeğe yarayacak müsbet bir yardım teşkil etmekte olduğuna şüphe yoktur.

*Prof. Dr. Dobretsberger*

*M. ZÜHTÜ İNHAN: İşletme ekonomisi. Birinci kısım: İdare fonksiyonu ve prensipleri. — 761 sahife. — İstanbul, 1940 (1934 - 1935 senesi takrirleri).*

Bu kitap Türkiyede işletme iktisadı ilmi sahasında intişar eden ve miktarları pek az olan eserlerden biridir. Eserin müellifi İstanbul Yüksek İktisat ve Ticaret Mektebinde bu ilmin hocasıdır. Memleketimizde yeniden yeniye tedris edilmekte olan işletme iktisadı ilminin mümessili olmak sıfatı ile, eserin yanında, müellifin şahsı da ayrıca dikkat ve alâkayı celbetmektedir.

Bu yazının sahibi de aynı ilmin İstanbul Üniversitesindeki mümessili olmak hasebile meslekdaşı Zühtü'nün eserini okumaları için talebesine tavsiye etmiştir. Bu kitabiyatın gayesi ise eserin hedef ve karakteri hakkında izahat vermek ve daha mühim olarak işletme iktisadı ilmine ait ne gibi problemlerin eserde mevzuubahs edildiklerini tebarüz ettirmektir. Bunun sebebine gelince; yazı sahibinin edindiği tecrübeler göre, talebe kendilerine tavsiye edilen kitapları okurken bu kitapların hususiyetlerini ve hattâ aynı mevzu üzerinde yazılmış olan münferit neşriyat arasındaki farkları gözetmezler. Diğer tabirle ifade edilmek lâzım gelirse, bir kitap diğeri gibi okunur ve bunun neticesi olarak ta talebenin okuduğu kitaplardan kafasında kalan malûmatı müsmir bir şekilde kullanması ve dersleri tamamlayıcı mahiyette olan eserlerden istifadesi pek az